

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. sausio 25 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė), Egidijos Tamošiūnienės ir Dalios Vasarienės, susipažinusi su 2023 m. sausio 9 d. paduotu **ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Sormedica“** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 8 d. nutarties peržiūrėjimo,

nustatė:

Ieškovė UAB „Sormedica“ padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 8 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės UAB „Sormedica“ ieškinį atsakovei viešajai įstaigai Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikoms dėl perkančiosios organizacijos vykdomo viešojo pirkimo sąlygų panaikinimo. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir **CPK**) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš **CPK 346 straipsnio** 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (**CPK 346 straipsnio** 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyto kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (**CPK 347 straipsnio** 1 dalies 3 punktas). Be to, **CPK 346 straipsnio** 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas **CPK 346 straipsnio** 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuoti pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas **CPK 346 straipsnio** 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovė kasaciniame skunde nurodo, kad apeliacinės instancijos teismas iš esmės neatliko sąlygų, keliamų pirkimo objektui, proporcingumo vertinimo, o ginčijamų reikalavimų teisėtumą pagrindė išimtinai perkančiosios organizacijos deklaratyviais paaiškinimais. Anot ieškovės, apeliacinės instancijos teismo argumentas, kad tiekėjų konkurencija nebuvo pažeista, nes skirtingi ūkio subjektai nebuvo ribojami pasiūlyti tą pačią įrangą, yra absoliučiai siurprizingas, prieštarauja kasacinio teismo formuojamai viešųjų pirkimų praktikai, neatitinka šių medicinos įrenginių rinkos situacijos. Ieškovės vertinimu, ginčijamos techninės specifikacijos sąlygose nustatytas reikalavimas, kurio esmė chirurgui, naudojančiam robotinės chirurgijos sistemą, suteikti papildomą galimybę veiksmus atlikti ne tik sėdint, bet ir stovint, galėjo būti užtikrinamas mažiau tiekėjus varžančiomis priemonėmis, pavyzdžiui, stovimos chirurgo pozicijos reikalavimą keliant ne kaip techninę specifikaciją, o ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų. Ieškovės nuomone, apeliacinės instancijos teismas neatskleidė bylos esmės ir netinkamai vertino byloje esančius įrodymus, neįvertino, ar ginčo pirkimo sąlygos nepažeidžia tiekėjų konkurencijos. Ieškovė nurodo, kad nors apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad tiekėjų konkurencija šiuo atveju nebuvo pažeista, nes neva ginčo pirkimo sąlygos nėra pernelyg aukštos, tačiau neaišku, kokių konkrečių byloje nustatytų aplinkybių pagrindu teismas padarė tokią išvadą. Ieškovės teigimu, atsakovė neįrodė, kad ginčo pirkimo sąlygas atitinka daugiau nei vieno gamintojo robotinės chirurgijos sistema, o apeliacinės instancijos teismas aiškiai nekonstatavo, kad ginčo pirkimo sąlygas atitinka daugiau nei vieno gamintojo robotinės chirurgijos sistema, ir nesprendė, ar tokia aplinkybė nekvalifikuotina kaip užslėpta tiekėjų diskriminacija.

Ieškovės vertinimu, tiek atsakovė, tiek apeliacinės instancijos teismas ginčo pirkimo sąlygas grindė abstraktaus pobūdžio argumentais („siekiant palengvinti chirurgų darbą“, „užtikrinti jų darbo sąlygas ir ergonomiką“, „leisti pereiti nuo įprastinių darbo sąlygų“ ir pan.), tačiau teismas neanalizavo, kiek perkančiosios organizacijos konkurenciją ribojančių priemonių tikslai pagrįsti ir realūs bei pateisina pirkimo pritaikymą vienam gamintojui.

Anot ieškovės, apeliacinės instancijos teismas chirurgo darbo sėdimą ir stovimą pozicijas kvalifikavo lygiavertėmis, nes šios turi ir privalumų, ir trūkumų, o jų koegzistavimas visus trūkumus panaikins. Tačiau nei atsakovė, nei apeliacinės instancijos teismas nepagrindė, ar ginčo pirkimo sąlygos užtikrins iš tiesų hibridinį operacijų atlikimo būdą taip, kad pagal poreikį chirurgas galės pasirinkti, kokia poza jam dirbti operacijos metu. Ieškovės teigimu, nors stovima darbo pozicija suteiktų tam tikros papildomos naudos, tačiau bet kokių atveju ji nėra visiškai sėdimos pozicijos alternatyva.

Be to, ieškovė nurodo, kad ginčo pirkime nustatytas techninių pranašumų (T) kriterijus (įrangos ir jos sudedamųjų dalių plotas ir svoris) yra nesulygus su pirkimo objektu ir negalės būti materializuojamas pirkimo sutarties vykdymo metu. Ieškovės vertinimu, šis kriterijus taip pat neužtikrina veiksmingos tiekėjų konkurencijos. Anot ieškovės, vadovaujantis pirkimo dokumentų reikalavimais, tiekėjai pirkime, be kita ko, gali siūlyti chirurgo konsolę, kuri nėra mobili, o tai reiškia, kad gali susiklostyti situacija, kuomet mobili chirurgo konsolė, turinti šios konsolės transportavimui reikalingas specialias rankenas, ratukus ir kt. gali būti sunkesnė ir didesnio ploto nei nemobili įranga. Ieškovės vertinimu, atsakovė tokiu atveju prioritetą teikia būtent nemobiliai, bet lengvesnei ir mažiau vietos operacinėje užimančiai įrangai. Todėl ir pats ekonominio naudingumo kriterijus neturi jokio privalumo, už kurį būtų galima mokėti

didesnę kainą. Ieškovė nurodo, kad teismo akcentuojamas poreikis turėti kuo daugiau laisvos vietos operacinėse nebus užtikrintas ginčijamu techninių pranašumų (T) kriterijumi, nes pirkimo dokumentai nenustato jokių reikalavimų dėl sistemos išdėstymo operacinėje ir nepateikia jokios informacijos dėl atsakovės naudojamų operacinių dydžių, išmatavimų.

Ieškovės vertinimu, atsakovė pirkimu siekia sudaryti išskirtines konkurencines sąlygas vieno konkretaus gamintojo CMR Surgical Ltd sistemai Versius atžvilgiu. Ieškovė nurodo, kad Versius chirurgo konsolės (valdymo pulto) svoris yra 180 kg, tuo tarpu, pavyzdžiui, Senhance – 233 kg. Nors abi šios sistemos yra mobilios visgi mažesnio svorio kriterijus lems, kad būtų Versius gaus daugiau ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų balų bei užsitikrins pirmąją vietą pirkime net, pavyzdžiui, Versius įrangą siūlančiam tiekėjui pasiūlius didesnę šios sistemos kainą.

Ieškovė kasaciniame skunde nurodo, kad techninės specifikacijos 4.1 punktą nustato reikalavimą, jog instrumentų valdymo blokai būtų mobilūs, o specialiųjų pirkimo sąlygų 5.2 punktą įtvirtina mobilumo reikalavimą video valdymo blokui. Ieškovės vertinimu, tai reiškia, kad pirkimu įsigijamos sistemos instrumentų valdymo blokas bei video valdymo blokas privalės būti mobilūs. Atitinkamai, perkančiosios organizacijos siekis įsigyti mobilią įrangą jau yra išpildomas techninės specifikacijos reikalavimais, todėl, anot ieškovės, išnyksta poreikis šį siekį dar kartą išpildyti, tik jau ekonominio naudingumo vertinimo kriterijais ar skiriant tiekėjams papildomus balus už funkcionalumą, kurį tiekėjai ir taip privalo užtikrinti.

Be kita ko, ieškovė teigia, kad apeliacinės instancijos teismas, netinkamai vertindamas įrodymus, padarė nepagrįstą išvadą, jog atsakovės plataus pobūdžio operacijų poreikius tikėtina atitinka labai nedidelis robotinės chirurginės sistemų skaičius. Ieškovė nurodo, kad byloje surinkti įrodymai aiškiai leido spręsti apie tai, jog tik viena robotinės chirurgijos sistema atitinka ginčijamus pirkimo dokumentų reikalavimus.

Taip pat ieškovė pažymi, kad apeliacinės instancijos teismas neatskleidė ginčo esmės ir neįsigilino į bylai svarbius klausimus, nes sprendžiant dėl ginčijamais pirkimo dokumentų reikalavimais įtvirtinto konkurencijos ribojimo proporcingumo, aktualu buvo tai, kad atsakovė bylos nagrinėjimo metu pripažino, jog ginčijamus pirkimo reikalavimus atitinka tik dvi rinkoje prieinamos robotinės chirurgijos sistemos, t. y. Versius bei Hugo sistemos. Ieškovė byloje teikė papildomus įrodymus dėl to, kad Hugo sistema ginčo pirkimo sąlygų neatitinka. Ieškovės teigimu, nors aptariamos aplinkybės pirmosios instancijos teismo buvo vertinamos, apeliacinės instancijos teismas dėl jų procesiniame sprendime nepasisakė ir net nevertino Hugo robotinės chirurginės sistemos atitikties ginčijamiems pirkimo dokumentų reikalavimams.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindų padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo ir nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos. Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346](#) straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350](#) straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, grąžinamas už jį sumokėtas žyminis mokestis ([CPK 350](#) straipsnio 4 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi [CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti ieškovei uždarajai akcinei bendrovei „Sormedica“, j. a. k. 123961895, 3166 (tris tūkstančius vieną šimtą šešiasdešimt šešis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto AB SEB banko 2023 m. sausio 4 d. mokėjimo nurodymu.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjos

Gražina Davidonienė

Egidija Tamošiūnienė

Dalia Vasarienė